

Kwaliteitscriteria

Aanbod primair onderwijs

Cultuureducatie Enschede

Deze kwaliteitscriteria zijn ontwikkeld voor het educatieaanbod in het Enschedese Cultuurmenu. Ze zijn zo opgesteld dat je ze als checklist kan gebruiken bij het ontwikkelen van aanbod en ze kunnen gebruikt worden als instrument om de kwaliteit van bestaand of nieuw aanbod te toetsen. Deze criteria helpen om het gehele Cultuurmenu-aanbod op hetzelfde, hoge kwaliteitsniveau te krijgen, ondanks verschillen in disciplines en aanbieders.

De kwaliteitscriteria zijn opgesteld door medewerkers van diverse Enschedese cultuurinstellingen die participeren binnen Cultuureducatie Enschede.

De criteria zijn ondergebracht in drie categorieën:

1. Criteria gericht op de ontwikkeling van het aanbod
2. Criteria gericht op de uitvoering van het aanbod
3. Criteria gericht op (didactische) vaardigheden van de uitvoerder

Cultuureducatie Enschede, mei 2020

FOTO: CHRISTINA BAKUCHAVA

Leeswijzer

- Een activiteit mag op geen enkel criterium een 'onvoldoende' scoren, wanneer deze in grijs lettertype is weergegeven. De activiteit voldoet dan niet aan de eisen die aan het aanbod binnen het Cultuurmenu worden gesteld.
- Onderaan de kwaliteitscriteria zijn de 'Spelregels voor het Cultuurmenu' en de strip 'Het creatieve proces' toegevoegd.

1. De ontwikkeling van het aanbod

	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED
LESMATERIAAL > Lesformat > Voorbeeld 1	Er wordt bij de activiteit geen voorbereiding geboden in de vorm van een inleidende beschrijving. Er is geen voorbereidend materiaal van de activiteit in de klas.	De activiteit wordt vooraf aangekondigd ter kennisname, zodat de leerkracht globaal weet wat er gaat gebeuren. Er is geen voorbereidend materiaal waardoor leerlingen gestimuleerd en geactiveerd worden.	De activiteit wordt ingeleid met materiaal ter oriëntatie, waarmee leerlingen gestimuleerd worden om na te denken over wat ze gaan doen. Op deze manier hebben ze een verwachting gevormd van de activiteit voordat deze daadwerkelijk begint.
KERNDOELEN > LINK <	De activiteit sluit niet aan bij kerndoelen of dit wordt niet duidelijk gemaakt.	Er wordt vermeld bij welk(e) kerndoel(en) de activiteit aansluit.	Er wordt vermeld bij welk(e) kerndoel(en) het aanbod aansluit en op welke wijze.
BELEVINGSWERELD/ LEEFWERELD > LINK <	De context (aansluiting, startpunt) bevindt zich niet in de belevingswereld en/of leefwereld van de leerlingen.	De context van het aanbod heeft raakvlakken met de belevingswereld en/of leefwereld van de leerlingen.	De context bevindt zich zodanig in de belevingswereld en/of leefwereld van de leerlingen dat leerlingen intrinsiek geprikkeld kunnen raken.
VERBEELDING	De activiteit doet geenszins aanspraak op de fantasie en het verbeeldingsvermogen.	De activiteit prikkelt de fantasie en het verbeeldingsvermogen.	De activiteit prikkelt de fantasie en het verbeeldingsvermogen, hier wordt actief een appèl op gedaan.

2. De uitvoering van het aanbod

	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED
PROCESGERICHT WERKEN > LINK <	Het aanbod is resultaat- dan wel expressie gericht.	Het aanbod is niet primair resultaat- dan wel expressie gericht.	Het aanbod is procesgericht.
REFLECTEREN	In het programma zijn geen momenten ingebouwd voor tussentijdse reflectie op fases, proces en het delen van (tussen)resultaten.	In het programma zijn momenten ingebouwd voor tussentijdse reflectie op fases, proces en het delen van (tussen)resultaten. Er zijn mogelijkheden om tussentijds te reflecteren en (tussen)resultaten worden beperkt gedeeld.	In het programma zijn bewust momenten ingebouwd voor doorlopende reflectie op fases, proces en het delen van (tussen)resultaten. Naast het resultaat wordt ook het proces besproken: hoe was de inzet? Hoe heeft de leerling problemen opgelost? In welke zin heeft de leerling zich ontwikkeld?
FASE 1: ORIËNTEREN <i>Deze fase kan bij aanvang van de activiteit plaatsvinden of voorafgaand aan de activiteit in de klas.</i>	Er is geen voorbereidend lesmateriaal of oriëntatiefase aan het begin van de activiteit.	De leerlingen worden in beperkte mate gestimuleerd tot verwondering, waarnemen en verbeelden. Voorkennis wordt in geringe mate geactiveerd. In beperkte mate wordt geïnventariseerd en gereflecteerd op de tussenresultaten.	De leerlingen worden gestimuleerd om zich te verwonderen en nieuwsgierigheid wordt gewekt. Ze nemen waar met zoveel mogelijk zintuigen en gebruiken hun verbeelding. Hun voorkennis wordt geactiveerd.

<p>FASE 2: ONDERZOEKEN</p> <p><i>Deze fase kan bij aanvang van de activiteit plaatsvinden of voorafgaand aan de activiteit in de klas.</i></p>	<p>Het aanbod wordt kant en klaar gepresenteerd en van leerlingen wordt niet verwacht dat ze vragen stellen.</p>	<p>De leerlingen worden in beperkte mate gestimuleerd tot brainstormen over en uitproberen van technieken en/of vaardigheden. Begeleiding gebeurt grotendeels vragenderwijs en leerlingen worden uitgedaagd om zelf vragen te formuleren.</p>	<p>De leerlingen worden actief gestimuleerd tot brainstormen en/of schetsen, uitproberen, oefenen en experimenteren. > LINK <</p> <p>Ze leren en oefenen technieken en vaardigheden. Leerlingen worden uitgedaagd om vragen te stellen en de activiteit op verschillende manieren te interpreteren. Ze worden gestimuleerd verschillende mogelijkheden te onderzoeken en deze kritisch te beschouwen. > LINK <</p>
<p>FASE 3: UITVOEREN</p>	<p>De activiteit biedt geen ruimte aan de expressie van de individuele leerling.</p>	<p>De activiteit biedt ruimte aan de expressie van de individuele leerling.</p>	<p>De activiteit biedt ruimte aan de expressie van de individuele leerling, dit wordt actief gestimuleerd.</p>
<p>FASE 4: EVALUEREN</p>	<p>Aan het eind van de activiteit is er geen gelegenheid om te evalueren.</p>	<p>Aan het eind van de activiteit is er gelegenheid om te evalueren door middel van een gesloten vraag of werkvorm (bijv. duim omhoog, duim naar beneden) en/of over feitelijkheden (goed/fout vragen).</p>	<p>De activiteit wordt afgesloten met open vragen en/of werkvormen waarin leerlingen kunnen evalueren op hun belevingen, ervaringen en dat wat ze geleerd hebben.</p>

Let op: de 4 fases van het creatief proces zijn cyclisch; het betreft geen statische volgorde.

3. (didactische) Vaardigheden van de uitvoerder

	ONVOLDOENDE	VOLDOENDE	GOED
DESKUNDIGHEID	De uitvoerder heeft geen aantoonbare en relevante opleiding en/of ervaring in de betreffende discipline.	De uitvoerder heeft aantoonbare en relevante opleiding of ervaring in de betreffende discipline.	De uitvoerder heeft aantoonbare en relevante opleiding en ervaring in de betreffende discipline.
PROFESSIONALISERING	De uitvoerder ontwikkelt zichzelf niet.	De uitvoerder volgt feedback van de opdrachtgever, collega's en/of leerkrachten op en gebruikt deze om zichzelf te ontwikkelen.	De uitvoerder volgt feedback van de opdrachtgever, collega's en/of leerkrachten op en gebruikt deze om zichzelf te ontwikkelen. De uitvoerder volgt op regelmatige basis trainingen om zichzelf te verbeteren.
VERMOGEN TOT INSPELEN OP HET NIVEAU VAN DE LEERLINGEN	De uitvoerder houdt vast aan het format van de les/activiteit, ongeacht de groep die hij/zij voor zich heeft.	De uitvoerder is in enige mate in staat om aan te sluiten bij het niveau van de leerlingen.	De uitvoerder is goed in staat om aan te sluiten bij het niveau van de leerlingen en past de les hierop aan.
VERMOGEN OM AUTHENTIEKE REACTIES TE STIMULEREN	De uitvoerder biedt leerlingen geen ruimte voor het uiten van gevoelens, spontaan taalgebruik, inbreng eigen kwaliteiten.	De uitvoerder biedt leerlingen enige ruimte voor het uiten van gevoelens, spontaan taalgebruik, inbreng eigen kwaliteiten.	De uitvoerder biedt een veilige omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd tot het uiten van gevoelens, spontaan taalgebruik, inbreng eigen kwaliteiten.
PEDAGOGIEK	De uitvoerder heeft geen oog voor de sfeer en het gedrag van de groep.	De uitvoerder heeft enige bedrevenheid in het aanvoelen van de sfeer en het gedrag van de groep en is in staat daar enigszins op in te spelen.	De uitvoerder biedt een veilige leeromgeving, geeft leiding, kan een groep sturen, motiveren en enthousiasmeren. Heeft kennis van sociaal emotionele ontwikkeling en signaleert eventuele belemmeringen.

Spelregels voor het Cultuurmenu

Als je voor het Cultuurmenu werkt of gaat werken dan vragen wij je te committeren aan deze basisafspraken. Veel van de 'spelregels' zijn direct toe te passen, voor enkele andere zaken is wellicht wat meer tijd nodig.

We zien schooljaar 2020/2021 als een overgangsjaar, waarin we proberen om deze uitgangspunten zoveel mogelijk in de praktijk te brengen. Waar nodig schaven we bij, om vervolgens deze spelregels en criteria definitief te implementeren in schooljaar 2021-2022.

Werkwijze m.b.t. aanbod

- Aanbieders van het Cultuurmenu worden met ingang van 1 juni 2020 uitgenodigd om bij het ontwikkelen c.q. aanpassen van hun aanbod, de checklist met Kwaliteitscriteria Cultuurmenu te gebruiken. Uitgangspunt van de criteria is de werkwijze van het creatief proces.
- De coördinator van het Cultuurmenu vormt samen met (externe) kunstvakdocenten het 'Team Kwaliteit Cultuurmenu' (TKC). Zij bieden collegiale ondersteuning op maat bij het ontwikkelen en checken van het aanbod op kwaliteit.
- Het aanbod dat een aanbieder in het Cultuurmenu plaatst moet passen bij het vakgebied, kennis en opleiding van die aanbieder (core business).
- Het Cultuurmenu is een groot voorstander van duurzaamheid, wees je daar bewust van bij de ontwikkeling van je aanbod.
- Zorg bij het bepalen van de prijs voor een eerlijke prijs/kwaliteitverhouding. [> LINK <](#)
- Het is in principe niet de bedoeling dat (ZZP)aanbieders structureel andere ZZP'ers inhuren voor het uitvoeren van activiteiten die niet hun core business zijn, met als doel hier zelf inkomsten mee te genereren.

Afspraken m.b.t. inschrijvingen

- Van scholen verwachten wij dat ze ervoor zorgen dat accountgegevens zo actueel mogelijk zijn. Groepsgrootte en contactgegevens van leerkrachten moeten voor inschrijven worden gecheckt door de school, attendeer ze hierop.
- De aanbieder dient nieuwe inschrijvingen binnen 1 werkdag van status 'nieuw' te wijzigen in status 'geaccepteerd' (of op status 'geannuleerd', uiteraard met vermelding van reden).
- De aanbieder zorgt dat binnen 2 weken contact wordt opgenomen met de ICC'er/contactpersoon om data vast te leggen.
- Zet direct de gemaakte afspraken in het Cultuurmenu en wijzig de status van het aanbod van 'geaccepteerd' naar 'gepland'. Vanuit het Cultuurmenu worden automatische bevestigingsmails gestuurd naar school en aanbieder.
- De aanbieder stuurt aansluitend hierop zelf nog een enthousiasmerende mail met lesbrief/voorbereidend lesmateriaal.
- Mail minimaal 2 weken voor uitvoering van de activiteit nogmaals de lesbrief naar de ICC'er en groepsleerkracht, zodat deze de leerlingen vast kan enthousiasmeren voordat de activiteit zal plaatsvinden.

Evalueren

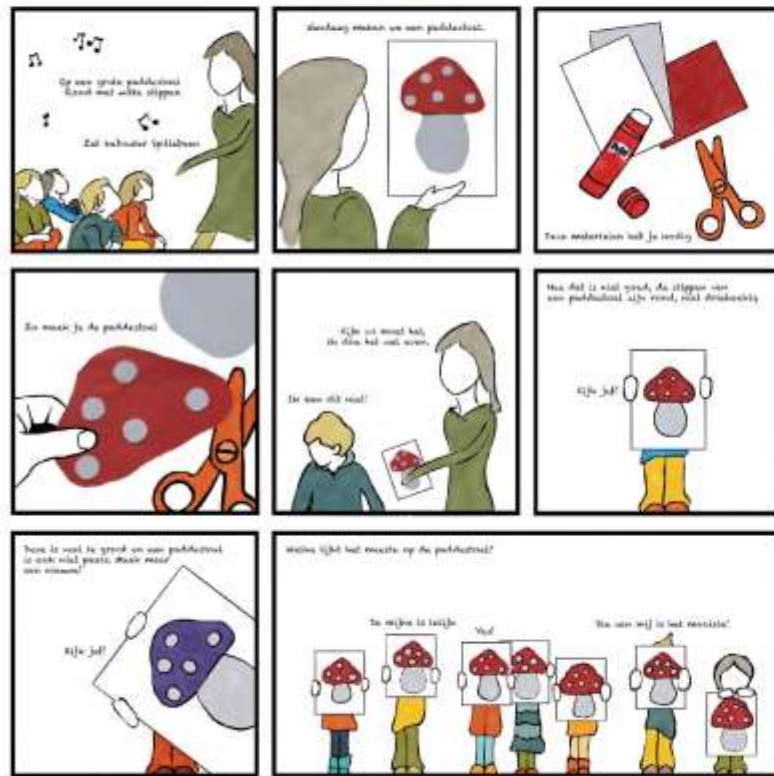
Na afloop vraagt de aanbieder de leerkracht om korte reactie/feedback op de activiteit en wijst hem/haar op de evaluatielink die vanuit het Cultuurmenu automatisch wordt verstuurd. De aanbieder vraagt de leerkracht om hier samen met de leerlingen aandacht aan te besteden.

Plezierige werkhouding

- Communiceer duidelijk, betrouwbaar en transparant. Doe wat je zegt en zeg wat je doet.
- Presenteer je professioneel en respectvol naar onderwijzend personeel, de leerlingen, collega's en medeaanbieders.
- Wees actief in het vragen, geven en ontvangen van feedback.

Het creatief proces

Productgericht

Procesgericht

Strip door: Marlies van Grootel
(Roombeek Cultuurpark Educatie)

[Klik hier](#) om de strip online te bekijken